

EKONINFOCHECKER

“Porezna politika ne može biti izlika za više cijene u trgovačkim lancima”

Provjera istinitosti članka

Mentorica: izv. prof. dr. sc. Ana Marija Sikirić Simčić

Studentica: Nika Sundać

“Financira Europska unija – NextGenerationEU. Izneseni stavovi i mišljenja samo su autorova i ne odražavaju nužno službena stajališta Europske unije ili Europske komisije, kao ni stajališta Agencije za elektroničke medije ni Ministarstva kulture i medija. Europska unija i Europska komisija, kao ni Agencija za elektroničke medije ni Ministarstvo kulture i medija ne mogu se smatrati odgovornima za njih”

Link na originalni članak: <https://www.glasistre.hr/gospodarstvo/2024/11/14/primorac-porezna-politika-ne-moze-biti-izlika-za-visoke-cijene-967033>

Naslov originalnog članka: MINISTAR FINACIJA Primorac: Porezna politika ne može biti izlika za više cijene u trgovačkim lancima

Hrvatska vs. Njemačka: Tko bolje štiti potrošače PDV politikom?

Potpredsjednik Vlade i ministar financija Marko Primorac izjavio je nakon sjednice Vlade, kako piše u članku Glasa Istre, da „PDV na maslinovo ulje i dječju hranu u Hrvatskoj je 5%, dok je u Njemačkoj za te proizvode 7% ili čak 19%“. Dodao je još „U Hrvatskoj je rad jeftiniji, a cijene energenata i ostalih ulaznih troškova su niže“. Zaključno je rekao „Hrvatska ima povoljne stope poreza na dobit, prema općoj stopi PDV- a jest pri vrhu, ali tu je i niz sniženih stopa PDV-a na širok spektar proizvoda“. Je li zaista visoka stopa PDV-a jedan od uzroka visokih cijena u pojedinim proizvodima u trgovačkim lancima?

Provjera točnosti podataka 1. izjave: „PDV na maslinovo ulje i dječju hranu u Hrvatskoj je 5%, dok je u Njemačkoj za te proizvode 7% ili čak 19%“

Prema Pravilnika o porezu na dodanu vrijednost (NN 79/13., 85/13., 160/13., 35/14., 157/14., 130/15., 1/17., 41/17., 128/17., 1/19., 1/20., 1/21., 73/21., 41/22., 133/22., 43/23., 1/24. i 39/24)¹ niža dozvoljena stopa od 5% uistinu se primjenjuje na dječju hranu kao i na jestiva ulja i masti što uključuje maslinovo ulje. Što se tiče Njemačke prema podacima Porezne uprave² i službene stranice Europske unije³ snižena stopa PDV-a od 7% primjenjuje se na prehrambene proizvode uključujući dječju hranu i maslinovo ulje, dok je standardna stopa PDV-a 19%. Pritom u Njemačkoj se stopa PDV-a primijenjena na maslinovo ulje može razlikovati ovisno o tome kako je maslinovo ulje klasificirano i prodano. Općenito, maslinovo ulje namijenjeno za izravnu konzumaciju kao prehrambeni proizvod oporezuje se po sniženoj stopi od 7%. Međutim, ako se maslinovo ulje prodaje kao luksuzni artikl, u poklon setu ili za neprehrambene svrhe, može biti podložno standardnoj stopi PDV-a od 19%.

¹ Pravilnik o porezu na dodanu vrijednost, https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2025_01_16_152.html

² Porezna uprava – Oporezivanje potrošnje, https://www.porezna-uprava.hr/porezna_konkurentnost_bi/Stranice/oporezivanje_potrosnje.aspx

³ Pravila o PDV-u i stope PDV-a, https://europa.eu/youreurope/business/taxation/vat/vat-rules-rates/index_hr.htm#inline-nav-6

Prema navedenom izjava je **točna**.

Provjera točnosti podataka 2.izjave: „*U Hrvatskoj je rad jeftiniji , a cijene energenata i ostalih ulaznih troškova su niže.*“

Prema podacima Eurostata⁴ troškovi rada u Hrvatskoj za 2024. iznosili su 16,5 EUR po satu, a u Njemačkoj 43,4 EUR po satu, dok je prosjek Europske unije 31,5 EUR po satu. Što se tiče energenata prema podacima Eurostata prosječna cijena električne energije za potrošače koji nisu kućanstva u drugoj polovici 2024. u EU iznosila je 19,56 EUR za 100 kWh. Cijena u Njemačkoj iznosila je 23,59 EUR za 100 kWh dok je u Hrvatskoj cijena iznosila 23 EUR za 100 kWh⁵. Prema navedenom u Hrvatskoj cijena rada i energenata je niža nego u Njemačkoj.

Ova izjava je **točna**.

Provjera točnosti podataka 3. izjave: „*Hrvatska ima povoljne stope poreza na dobit, prema općoj stopi PDV-a jest pri vrhu, ali tu je i niz sniženih stopa PDV-a na širok spektar proizvoda.*“

Porez na dobit:

Prema Zakonu o porezu na dobit (NN 177/04, 90/05, 57/06, 146/08, 80/10, 22/12, 148/13, 143/14, 50/16, 115/16, 106/18, 121/19, 32/20, 138/20, 114/22, 114/23)⁶, najviša zakonska stopa poreza na dobit u Hrvatskoj iznosi 18%. Snižena stopa od 10% primjenjuje se na porezne obveznike koji u poreznom razdoblju ostvare prihod do 1.000.000 eura. Prema podatcima Porezne uprave Republike Hrvatske⁷, u usporedbi s drugim zemljama Europske unije, Hrvatska se sa stopom od 18% nalazi među zemljama s nižim zakonskim stopama poreza na dobit. Primjerice prema podatcima Porezne uprave Republike Hrvatske Malta i Portugal imaju stope iznad 30%, dok Mađarska ima najnižu stopu od 9%.

Porez na dodanu vrijednost (PDV):

⁴ Eurostat - Labour cost levels by NACE Rev. 2 activity, lc_lci_lev, dostupno:

https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/LC_LCI_LEV_custom_5563934/bookmark/table?lang=en&bookmarkId=74fd337f-a672-4b31-af29-cc723faaee29

⁵ Eurostat - Electricity prices for non-household consumers - bi-annual dana, nrg_pc_205, dostupno:

https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/nrg_pc_205/default/table?lang=en

⁶ Zakon o porezu na dobit, dostupno: <https://www.zakon.hr/z/99/Zakon-o-porezu-na-dobit>

⁷ Porezna uprava – Oporezivanje kapitala <https://porezna-uprava.gov.hr/hr/oporezivanje-kapitala/4745>

Prema podacima Porezne uprave Republike Hrvatske⁸ opća stopa PDV-a u Hrvatskoj iznosi 25%, što je među višim stopama u Europskoj uniji. Prosječna opća stopa PDV-a za države članice iznosi 21,6%. Najnižu opću stopu ima Luksemburg (17%), a najvišu Mađarska (27%). Međutim, Hrvatska primjenjuje i snižene stope PDV-a od 13% i 5% na određene proizvode i usluge, poput hrane, lijekova, knjiga i smještaja. Ove snižene stope omogućuju povoljnije oporezivanje širokog spektra proizvoda i usluga.

Izjava je **točna**. Hrvatska ima povoljne stope poreza na dobit u usporedbi s mnogim zemljama EU-a. Iako je opća stopa PDV-a među višima u EU-u, primjena sniženih stopa na različite proizvode i usluge ublažava ukupno porezno opterećenje za potrošače.

Zaključno, provjera istinitosti navedenih izjava pokazuje da su sve tri tvrdnje točne i temelje se na službenim podacima. Hrvatska doista primjenjuje niže stope PDV-a na određene kategorije proizvoda, poput maslinovog ulja i dječje hrane, u usporedbi s Njemačkom. Troškovi rada i energenata također su niži nego u Njemačkoj, što može utjecati na ukupne troškove poslovanja i cijene proizvoda na tržištu. Iako je Hrvatska među zemljama s višom općom stopom PDV-a, prisutne su brojne snižene stope koje omogućuju povoljnije oporezivanje različitih proizvoda. Nadalje, porez na dobit u Hrvatskoj je relativno konkurentan u usporedbi s drugim zemljama EU-a, što može doprinijeti poslovnoj atraktivnosti i ulaganjima. Međutim, visoka stopa PDV-a sama po sebi nije jedini faktor koji utječe na cijene u trgovačkim lancima. Na formiranje cijena utječe niz drugih ekonomskih varijabli, uključujući troškove proizvodnje, distribucije, konkurenciju na tržištu i kupovnu moć potrošača. Stoga, iako porezna politika ima značajnu ulogu u zaštiti potrošača, treba je sagledavati u širem kontekstu tržišnih uvjeta i ekonomske dinamike.

⁸ Porezna uprava – Oporezivanje potrošnje. <https://porezna-uprava.gov.hr/hr/oporezivanje-potrosnje/4743>

“Financira Europska unija – NextGenerationEU. Izneseni stavovi i mišljenja samo su autorova i ne odražavaju nužno službena stajališta Europske unije ili Europske komisije, kao ni stajališta Agencije za elektroničke medije ni Ministarstva kulture i medija. Europska unija i Europska komisija, kao ni Agencija za elektroničke medije ni Ministarstvo kulture i medija ne mogu se smatrati odgovornima za njih”

Izvori:

Pravilnik o porezu na dodanu vrijednost, https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2025_01_16_152.html

Porezna uprava – Oporezivanje potrošnje,

<https://porezna-uprava.gov.hr/en/oporezivanje-potrosnje/4743>

Pravila o PDV-u i stope PDV-a,

https://europa.eu/youreurope/business/taxation/vat/vat-rules-rates/index_hr.htm#inline-nav-6

Zakon o porezu na dobit,

<https://www.zakon.hr/z/99/Zakon-o-porezu-na-dobit>

Porezna uprava – Oporezivanje kapitala

<https://porezna-uprava.gov.hr/hr/oporezivanje-kapitala/4745>

EkonInfoChecker

Sveučilište u Rijeci, Ekonomski fakultet

“Financira Europska unija – NextGenerationEU. Izneseni stavovi i mišljenja samo su autorova i ne odražavaju nužno službena stajališta Europske unije ili Europske komisije, kao ni stajališta Agencije za elektroničke medije ni Ministarstva kulture i medija. Europska unija i Europska komisija, kao ni Agencija za elektroničke medije ni Ministarstvo kulture i medija ne mogu se smatrati odgovornima za njih”